

Wang Anyi • Tie Ning • Jia Pingwa • Zhang Wei • Mai Jia
Li Jingze • Zhou Daxin • Anni Baobei • Ge Fei • Su Yang • A Yi

O voce din lumea de dincolo

**ANTOLOGIE DE POVESTIRI
DIN LITERATURA CHINEZĂ
CONTEMPORANĂ**

Selecție de
Li Jingze și Shi Zhanjun

Traducere din limba engleză
de Mihaela Doagă

CORINT
BOOKS

—2019—

O voce din lumea
de dincolo

Mai Jia

MAI JIA

Mai Jia este autor, scenarist și laureat al Premiului Mao Dun. Născut în 1964 în Fuyuan, în provincia Zhejiang, a petrecut șaptesprezece ani în armată, mai întâi ca student și apoi ca observator, ofițer de presă și director de departament. A început să scrie în 1986. Printre operele lui de referință se numără romanele „Criptograful”, „Complotul”, „Zvonul” și „Fengyu”, precum și scenariile serialelor „Complotul”, „Fengyu” și „Lamă de pumnal”.

Romanul „Complotul” i-a adus autorului Premiul Mao Dun, „Criptograful” a câștigat Premiul Național pentru Literatură, iar „Zvonul” a fost recompensat cu Premiul Presei Chinezești pentru Literatură. Serialul de televiziune „Complotul” și filmul „Zvonul” au inspirat un val de seriale și filme asemănătoare, iar Mai este cunoscut acum drept părintele romanului chinezesc de spionaj.

Ce mă atrage la război este faptul că oamenii se expun dinadins unor experiențe de neînchipuit.

Ce nu mă atrage la război este faptul că oamenii se expun dinadins unor experiențe de neînchipuit.

Gen. Sir Archibald Nye

Mă numesc Gwynfor Michael.
Îngăduiți-mi să repet: mă numesc Gwynfor Michael.

Motivul pentru care insist asupra numelui meu – Gwynfor Michael – este faptul că, foarte mult timp, mulți oameni mi-au spus Martin, ceea ce n-ar fi trebuit să facă. Nimeni n-a știut că Martin nu era nici numele meu de cod, nici porecla mea, nici vreun nume de alint, ci numele unei persoane complet diferite. Nu auzisem niciodată de acea persoană și, în mod firesc, nu comunicasem absolut deloc, nici nu mă așteptasem să apară vreo conexiune între noi. Și totuși, în urma unui eveniment

neprevăzut petrecut cu cincizeci de ani în urmă am fost confundat cu el și, încă și mai enervant, confuzia a persistat mai bine de cincizeci de ani, așa că ghinionul a făcut ca toată lumea să-mi spună „Martin”, fie că-mi convenea sau nu. De fapt, în toți acești ani, eu *încercam* constant să corectez confuzia, dar mă tem că nimeni nu m-a băgat în seamă. Transmiterea unei voci dintr-o lume în alta e o treabă foarte anevoioasă, la fel de imposibilă ca a-ți sculpta visele sau a face foc din apă. Oare când Dumnezeu mi-a pus dinainte asemenea treburi imposibile, îmi punea răbdarea la încercare? Sau încerca să-mi transmită ceva? Nu știu. Să încerci să înțelegi intențiile Domnului e o treabă la fel de anevoioasă. Pare că uneori vrea să înțelegem ceva, dar cel mai adesea nu reușește decât să ne nedumerească și mai tare. N-avem ce face. Mult prea des, din păcate, singurul lucru pe care ni-l dăruiește Dumnezeu nouă, celor care sălășluim pe pământ, este acest „n-avem ce face”.

Dar am vorbit prea mult despre Dumnezeu. Haideti să vă povestesc despre mine, în schimb.

M-am născut în 1909, într-un orașel din estul Angliei numit Low Moor, unde tata se ocupa cu croitoria. Căsuța noastră de lemn dădea spre stradă: înăuntru, pereții erau acoperiți cu tot soiul de haine și în aer plutea un abur ca o ceață deasă care pătrundea peste tot, de te simțeai ca în holul unei băi publice. În locul asta m-am născut. Fundalul sonor din primele mele amintiri este șuieratul fierului încins pe pânză. Când am plecat din căsuța aia de lemn cu două camere, în anul în care am împlinit zece ani, ne-am mutat într-o clădire cu două etaje viu luminată pe South Street, unde era mereu circulație. Fațada din piatră cioplită a casei îi dădea un aer solid și sever. Cândva credeam că asta se datora bogățiilor pe care le adunase tata din munca de croitorie, dar el nu voia ca noi – eu și sora mea

Annie – să ducem o viață ca a lui, îngrădită de foarfeci și de centimetru. În repetate rânduri ne-a spus:

— O să vă fac toate hainele de care veți avea nevoie vreodată, voi și copiii și nepoții voștri, astfel ca voi să puteți învăța o altă meserie.

Ulterior, Annie s-a mutat la Manchester, în timp ce eu urma să studiez la Universitatea din Edinburgh. Înainte să plec, tata mi-a dăruit o agendă chinezească superbă (in-octavo, cu o copertă de catifea pe care era brodat un dragon cu patru gheare), cu următorul citat pe prima pagină:

Muzica și legendele amuțesc, dar arhitectura orașului are un cântec nepieritor.

Din clipa în care am citit acea propoziție, am fost convins că destinul meu era să devin arhitect. Din nefericire, când am venit acasă de Crăciun în timpul ultimului an de facultate, în 1932, am făcut o pneumonie gravă, care părea c-o să mă piromască pe veci în Low Moor. Pe vremea aceea era considerată o boală incurabilă și, deși nu am murit, eram ca un nou-născut: timp de trei ani n-am putut să duc o viață normală, eram când acasă, când la spital, iar faptul că eram îndopat constant cu medicamente era un motiv de întristare profundă, ca și grijele constante. Deși nu puteam să uit de boală, am reușit să uit cu desăvârșire de Edinburgh și de destinul meu de arhitect, deși la momentul respectiv avusesem de gând să mă întorc la facultate să mai fac un semestru și să-mi iau diploma. Ulterior, când păream pe punctul să mă recuperez, tata chiar m-a încurajat să revin pentru câteva luni să-mi termin studiile de arhitectură, dar nu mai eram câtuși de puțin interesat de asta. Acea boală gravă mă schimbase (ca și pe tata): mi-a trezit un deosebit interes pentru ocupația tatei, cu vălătuci de abur cu tot.

Pe vremea aceea, de asemenea, cunoștințele tatei – care ajunsese și el la o vârstă – păreau să fie canalizate mai eficient spre a mă sfătui de pe margini și a se asigura că nu fac vreo boacăna decât spre a mai face el munca manuală. Astfel, fără să-mi dau seama, m-am transformat în tata și, pe măsură ce amintirea bolii mele îndelungate s-a risipit în munca neconținută, învăluită în abur, am început să mă simt fericit și împlinit. Abia când au început să ne bâzâie avioanele germane și, rând pe rând, toți tinerii și bărbații în puteri au fost chemați la război, printre bătăile tobelor cârmuirii și suspinele familiei, am început să mă simt chemat să pășesc pe alt drum.

Robert Raby plecase.

Wes Pike plecase și el.

Într-o zi, mama ne-a zis că Pike, mezinul de la numărul 23, plecase și el.

Într-o altă zi, Annie ne-a trimis o poză cu ea în uniformă din Cornwall.

Așadar, în vara lui 1939, prietenii mei și aproape toți cunoșcuții mei fuseseră chemați la arme rând pe rând și plecaseră la război.

Fiind o persoană cu antecedente de boală cronică, aveam un motiv întemeiat să mă sustrag înrolării și, dacă era să fiu chemat la apel, armata ar fi avut motive întemeiate să mă refuze. În toamna lui 1940, o unitate a Infanteriei Marine Regale, aflată în subordinea comandantului Smythe, a venit la Low Moor într-o operațiune de recrutare și m-au intervievat. Urmasa a fost că un locotenent a citit ce scria în coloana „Antecedente medicale” din dosarul meu, m-a bătut amical pe spate și mi-a zis:

— Data viitoare, băiete. Războiul ăsta de-abia a început.

Drept să spun, între timp îmi recuperasem pe deplin forțele, ba chiar începeam să uit toate experiențele dureroase provocate de boală. Faptul că fusesem bolnav câțiva ani buni avea să-mi influențeze destinul de-acum înainte și simțeam că era ceva oarecum nedrept în treaba asta, mai ales că acum eram sănătos tun. Boala îmi răpise îndeajuns de multe lucruri deja, eram hotărât să nu mă mai priveze și de altele. În iarna anului următor, trei unități de armată au venit în orașel, însoțite de comandantul Smythe din Infanteria Marină Regală. N-am șovăit nicio clipă, m-am dus glonț să mă înrolez. Îmi învățasem lecția de ultimă dată și n-am spus adevărul la „Antecedente medicale”: m-am gândit c-o să mă accepte, dar ofițerul care mă intervievea – altul decât cel de toamna trecută – m-a văzut că găfai și-apoi rămân fără suflu după vreo șase flotări și m-a refuzat politicos. Mi-a zis, totuși:

— Cred că ți-ar fi mai bine cu alde generalul Dooley. Ei te-ar lua sigur!

Asta însemna armata, nu infanteria marină, și ei erau mult mai puțin exigenți. După ce-am stat la taclale câteva minute, mi-au și eliberat o uniformă, dar una fără grad. Faptul că nu putusem purta uniforma Infanteriei Marine Regale a fost o mare dezamăgire pentru mine, dar nu se putea face nimic în privința asta – nu numai că era puțin probabil să fiu apt fizic, din cauza bolii vechi de plămâni și a muncii relativ sedentare, dar eram totodată foarte palid și aveam un aer plăpând din cauza expunerii îndelungate la abur și umezeală. Dacă n-ar fi fost războiul, mă îndoiesc sincer că un slăbănog ca mine s-ar fi putut apropia de o baracă. Dar, după cum a declarat generalul Archibald Nye într-o transmisiune la radio, „în război oamenii se expun dinadins unor experiențe de neînchipuit”.

La 6 august 1942 am plecat din Low Moor, într-un camion militar, împreună cu încă trei tineri din oraș. În timp ce

camionul înainta agale pe străduțele înguste, ticsite de mulțimile adunate să ne conducă, nici nu bănuiam că sunt în drum spre un război din care n-aveam să mă mai întorc.

N-am de gând să spun prea multe despre care era situația în regiment pentru că, pe de o parte, nu sunt prea multe de spus și, pe de altă parte, ceea ce ar fi de spus nu mă interesează. Voi spune doar că experiența mea a lăsat de dorit și că multe dintre lucrurile cu care m-am confruntat m-au amărât sau m-au rănit. În primul rând, nu am fost încadrat la ofițeri, ci mi s-a repartizat gradul de sergent de stat major. Din câte am înțeles, un absolvent al Universității din Edinburgh se putea aștepta la gradul de locotenent sau chiar maior, în timp ce gradul minim acceptabil ar fi fost cel de sublocotenent. Le-am spus că nu am obținut diploma, dar că îmi lipsea doar patalamaua, nimic altceva, și, în condițiile în care făcusem aceleași cursuri ca restul lumii, dar nu aveam un certificat care s-o dovedească, m-am așteptat să mă facă barem sublocotenent. Dar mintea militarului pune prea mare preț pe hârțoage și n-am putut să-mi îndeplinesc aspirațiile. Un pescar din Tyneside (care, susțineau unii, ar fi fost nepotul de fiică al generalului Dooley) mi-a spus, cam plin de el:

— Da, da – dar problema este că nu ai diplomă și că, dacă n-ai fost funcționar înainte de a te înrola, nu poți avea un grad mai sus de sergent, așa că ți-au acordat tratament preferențial făcându-te sergent de stat major.

Dacă asta se cheamă tratament preferențial, chiar nu mi-a dat sentimentul că eram ales pentru vreun scop măreț.

Oricum, mi-am zis, dacă e să fiu sergent, o să fiu sergent: la urma urmelor, nu mă înrolasem de dragul gradului. Nici din cauză că ascultasem discursurile lui Churchill.

Scopul meu când mă alăturasem regimentului fusese, per total, mai tulbure și mai complicat decât al altora, dar nici măcar eu n-aș fi putut să-l deslușesc. Uneori mi se părea că mă hotărâsem să mă înrolez doar din cauza avioanelor germane care străbăteau în lung și în lat cerul de deasupra satului, speriindu-ne pe toți la culme. Alteori, însă, mi se părea că nu fusese asta motivul, sau nu doar asta, dar n-aș putea să spun limpede ce altceva mă împinsese la decizia asta – poate că... sau... trebuie să spun, pur și simplu nu știu, sincer nu știu. Dar un lucru pe care îl știam limpede la momentul respectiv era că, din clipa în care m-am hotărât să mă înrolez, nu mi-am imaginat niciodată că n-o să fiu – sau ar fi posibil să nu fiu – trimis pe front. Drept să spun, chiar și pe-atunci era un pic cam mult să-ți dorești efectiv lucrul ăsta și poate că din cauza asta am evitat să mă gândesc la asta. Dincolo de asta, m-am agățat cu încăpățănare de ideea că purtam uniforma spre a merge la război și că nu puteam îndeplini rigorile uniformei și n-o puteam aduce la desăvârșire altfel decât mergând pe front și participând efectiv la lupte. Ca urmare, atunci când am părăsit Baza de Instrucție spre a fi întâmpinat de maiorul Ryan, care mergea șchiopătând, la Depozitul de Uniforme nr. 208, la opt kilometri distanță de Londra, și când acesta mi-a spus că îndatoririle mele urmau să fie să stau de pază cu el la poarta principală și la cea laterală, cum aș fi putut să nu mă simt dezamăgit?

Mai aveam încă doi camarazi în afară de maiorul Ryan: unul era sergentul Mulberry, căruia îi fusese spulberată jumătate de față într-o explozie, celălalt era o corcitură lăptoasă cu un lătrat asurzitor. Oare în procesul de înrolare ieșise la iveală că nu eram îndeajuns de puternic, că nu eram apt de luptă, așa că eram condamnat să-mi petrec timpul cu gașca asta? M-a năpădit o umilință subită, aveam sentimentul că fusesem tras pe

sfoară și trădat și că uniforma mea fusese obținută prin furt și înșelăciune, nu repartizată pur și simplu.

Sincer vorbind, deși nu eram un tip puternic, nu-mi lipsea curajul. Nu spun asta ca să mă pun într-o lumină bună, nici să mă laud că nu mă temeam de moarte, dar în tot răstimpul petrecut alături de regiment nu dădusem nici cel mai mic semn de lașitate. Instructorul nostru la tragerea cu arme de calibru mic era un sublocotenent revenit recent de pe front, pe care toată lumea îl poreclea Monoclul, pentru că rămăsese fără un ochi în urma exploziei unei bombe. A povestit o singură dată despre această experiență cumplită, și atunci la insistențele mele. Fusese îngrozit la culme de cele petrecute, în vreme ce eu nu vedeam nimic înfiorător în asta: din punctul meu de vedere, ce pățise el nu fusese nici pe departe la fel de înfricoșător ca boala mea de plămâni, care mă chinase atât amar de vreme. Oricât de traumatizantă ar fi fost boala, trebuie spus că mă călise. Dacă vreunul din recruți se temea să meargă la război, cu siguranță nu era cazul meu, căci dorința mea de a merge era aproape constantă, o dorință concentrată pe ideea de a lua parte la o bătălie concretă, spre a-mi dovedi curajul și convingerile prin prisma experienței. Motivul meu de îngrijorare fusese gândul că bătălia o să mă aducă într-un asemenea hal de spaimă, încât voi fi disprețuit – nu-mi trecuse niciodată prin minte că suferințele mele vor decurge din faptul că *nu* aveam să merg la război.

Războiul părea să se răspândească de la o zi la alta: avioanele germane apăreau din ce în ce mai frecvent pe cerul de deasupra Londrei, revărsându-și încărcătura de bombe deasupra orașului ca și cum aveau diaree, astfel că mirosul de cordit care ajungea până la noi era din ce în ce mai intens. Ryan se temea că n-avea să se mai sfârșească toată povestea, că linia

frontului va ajunge până la Londra, dar eu speram în sinea mea că avea să se întâmple cât de curând treaba asta.

Știam că pierderile suferite și jindul mă împinseseră la depresie, ba chiar la viciu, dar Domnul mi-e martor că nu am blestemat Londra, mi-am blestemat doar propria soartă nenorocită. Știam, după șirul nesfârșit de uniforme repartizate de intendent care-mi treceau prin mână, că din ce în ce mai mulți oameni erau trimiși pe front. Ați putea spune că eram în slujba obiectelor, invariabil aceleași, la infinit: uniforma standard, chipiu, curea, o pereche de mănuși, șireturi – rând pe rând, ajungeau fiecare pe front; chiar dacă nu mergeau, exista posibilitatea să *meargă*. Pe undeva, s-ar putea spune că lucrurile care-mi trecuseră prin mână fuseseră pe front și reveniseră de-acolo de nenumărate ori, dar ce dovedea asta? Că eu însumi nu fusesem niciodată la război. Ryan, căruia îi plăcea să se dea mare, îmi spunea adesea:

— Ah, Michael, nu știi ce norocos ești?

Mă rog, poate că eram. Dar, dacă ar fi fost după mine, aș fi preferat să mă lipsesc de genul ăsta de noroc. Ce fel de noroc e ăsta, să trebuiască să-ți petreci toată ziua cu doi neisprăviți ca ăștia și cu o potaie comună? Desigur, Ryan avea dreptate, nu era rost nici de distracție, nici de vreun câștig pe front și eram un netot să-mi doresc să merg acolo sperând la avuții și glorie. El m-a avertizat:

— Gloanțele care zboară încoace și-ncolo pe un câmp de luptă pot să-ți răpească totul, inclusiv singura viață la care putem spera.

Asta știam și eu, dar eu nu voiam să merg la război pentru avuții și glorie de fapt, nici nu eram mânat de lehamite sau de o melancolie care te împinge la sinucidere, oh, nu! Doar că aveam sentimentul că, acum că toată lumea care se înrolase odată cu

mine era deja pe front, iar eu eram singurul rămas în urmă, și în locul ăsta oribil pe deasupra – ei bine, că lumea o să creadă că mă ascund aici pentru că mi-e teamă de moarte, oare nu asta o să creadă? Cerule, de-ar fi știut cât de singur mă simțeam acolo, cât de nefericit, cât de mult tânjeam să scap de maiorul Ryan cu șchiopătutul lui și de sârmanul sergent Mulberry!

Știu cât de extraordinari sunteți voi, oamenii, sau măcar ce lucruri extraordinare ați realizat: ceea ce nu ați îndeplinit încă, veți îndeplini cu siguranță mai devreme sau mai târziu și ceea ce n-ați înțeles încă, veți ști cu siguranță într-o bună zi. Am trăit printre voi treizeci și patru de veri și ierni și știu bine în ce vă stă măreția și cunosc și încrederea voastră în sine, deși am văzut și câteva dintre defectele care decurg din măreție combinată cu un exces de încredere în sine, sau ce-ar trebui să numesc mai curând năravuri proaste, cum ar fi înclinația voastră în viața reală de a amâna orice se poate amâna. Cât am trăit printre voi, așa eram și eu, ba poate și mai și în privința asta. Am două dovezi în acest sens: una este căsătoria, o treabă serioasă, cealaltă este problema mersului meu pe front. Dacă spun că acestea erau lucruri pe care îmi doream sincer să le fac, dar, din cauză că... mă rog... cum să formulez problema? Voiam să știu dacă viața mea era pe-atât de limitată pe cât părea și poate și dacă, în contextul limitat al vieții mele, ar fi posibil să fac aceste două lucruri. Dar n-am înțeles – vreau să zic, n-am realizat – cât de scurtă avea să fie viața mea sau, mai precis, cât de fragilă. Când zăceam pe patul de moarte, maiorul Ryan a început să plângă și m-a ocărât, printre lacrimi:

— Ticălosule! Te plângi toată ziua că vrei să mergi la război și acum îți irosești viața asudând fără rost aici. Michael, ești un neisprăvit, Michael!

Drept să spun, nu mai văzusem un bărbat plângând până atunci. Oh, Ryan, nătărău șchiop, de ce-a trebuit să verși atâtea lacrimi pentru mine? Nu știi? Ar trebui să știi de-acum, mă gândesc, că muribunzilor nu le place să vadă pe cineva plângând după ei, pentru că asta le îngreunează foarte tare moartea. Ryan, mi-e dor de tine, oriunde ai fi.

Ryan nu era genul de om care ți-e simpatic de la început: era un pic cam turbulent și avea o voce sonoră și arogantă, care oarecum făcea notă discordantă cu mersul lui șontâc. Dar timpul era de partea lui și nu l-a trădat niciodată: timpul a șters treptat o parte din lucrurile superficiale care îl făceau antipatic, astfel că am ajuns fără voia mea – și ulterior sincer – să-l simpatizez, până când n-am mai simțit pic de aversiune la adresa lui, deși mi-a plâns la căpătâi, ceea ce chiar n-ar fi trebuit să facă. Dar n-ai ce face. A fost vina mea c-am murit chiar lângă el și aș fi vărsat la fel de multe lacrimi dacă el ar fi zăcut muribund lângă mine, pentru că îmi era simpatic și pentru că n-aș fi știut pe atunci că muribunzilor nu le place să vadă oameni plângând. Asta am descoperit abia după ce am murit.

Ryan zisese bine ce zisese. Chiar am murit asudând fără rost. Și acum, după cincizeci de ani, îmi mai amintesc în ce zi era: era ziua de Crăciun. Crăciunul! Vă mai amintiți că tot de Crăciun am făcut pneumonie și-a fost cât pe-acți să mor – cine ar fi ghicit că, zece ani mai târziu, clopotele o să-mi vestească moartea în mijlocul unei scene sângeroase?

De fapt, niciunul din noi nu s-a bucurat de ziua aia de Crăciun, pentru că eram în 1942. Europa n-a avut parte de Crăciun în 1942, nici măcar Germania, unde viața devenise din ce în ce mai grea spre sfârșitul anului. Am auzit la radio că un general german care se instalase cu un regiment de tancuri în sudul Franței, încântat de victoria repurtată, tocmai se

pregătea de sărbătoare când unitatea lui fusese anihilată de Rezistență. Dacă toată lumea merită câte un cadou de Crăciun, acela a fost cadoul meu, singurul pe anul acela. Dar cumva tot nu mă simțeam în apele mele, mă lua cu amețelă și îmi era mereu frig. Când i-am pomenit treaba asta lui Ryan, mi-a zis:

— Oh, nimeni n-are parte de căldură, când ne spălăm cu apă rece în toiul iernii! Și mie mi-e frig!

— Dar cred că am temperatură!

Ryan îmi puse mâna pe frunte și îmi dădu dreptate.

— Hmm... poate un pic sau s-ar putea să fii doar obosit. Închide radioul și culcă-te. O să te simți mai bine dimineață.

Așa mi-am zis și eu. Ca urmare, am închis radioul și m-am culcat. Era patru dimineața. Lucraserăm toată ziua tustrei, eu cu Ryan și Mulberry, repartizând uniforme de iarnă pentru o divizie proaspăt organizată din cadrul Armatei a Opta, sub comanda lui Montgomery, care practic golise depozitul, ca să nu mai zic că ne epuizase. M-am întrebat ulterior dacă s-ar mai fi întâmplat vreo nenorocire în caz că m-aș fi băgat direct la somn. La momentul acela, însă, ne-am gândit că trebuie să facem câte un duș, pentru că eram transpirați și nu ne simțeam în largul nostru. Întâmplarea a făcut să fie rândul sergentului Mulberry, conform regulamentului, să se ocupe de apa fierbinte, dar el a zis că e prea obosit și c-ar trebui să facem dușuri reci și cu asta, basta. De-abia terminaserăm treaba și eram încinși cu toții, așa că un duș rece n-a părut mare chestie – un duș e un duș, până la urmă. Așa că am făcut duș și apoi ne-am întins fiecare în patul lui să ascultăm radioul. Cum stăteam acolo, am simțit că așternuturile se răcesc, în loc să se încălzească.

A doua zi Ryan s-a trezit în jurul prânzului și m-a întrebat cum mă simt. Eu simțeam că ard tot și am vrut să-i spun

treaba asta, dar nu reușeam să deschid gura. Și-apoi l-am auzit pe Ryan țipând:

— Mama mă-sii de treabă, arde! Michael! Trezește-te, Michael! Deschide ochii și uită-te la mine! Sunt eu, Ryan!

Realitatea are obiceiul să se repete, doar cu variațiuni minore în timp și spațiu. Am deschis ochii și cel puțin trei de Ryan mi-au apărut dinainte, tremurat, ca prin ceață, o senzație aproape aidoma cu cea pe care o avusesem cu zece ani în urmă, când mă lovise prima dată pneumonia.

Timpul nu există pentru o persoană aflată în comă. Când m-am trezit în sfârșit, habar nu aveam cât timp trecuse sau unde mă aflam. Fereastra luminată și ramurile de-afară mi-au dat senzația că nu mai eram în același loc. O fată blondă părea că se bucură că mă trezisesem și accentul ei mi-a dat impresia că mă întorsesem acasă, poate. Mi-a spus că sunt internat la Spitalul St. Pancras din Londra și că eram de aproape două zile acolo. Scoțându-și masca, mi-a zis:

— Ți-am citit însemnările: ești din Low Moor. Eu sunt din Wye Cove de fel.

Wye Cove e la nici cincizeci de kilometri de casa mea, e un orașel cu o grădină zoologică atât de renumită, încât nu cred să fie copil în Low Moor care să nu fi fost dus acolo. Aveam un văr care lucrase la grădina asta zoologică înainte de război și, când i-am spus cum îl cheamă, fata a bufnit în plâns. Desigur că nu numai că-l cunoscuse, dar știa totodată că fusese unul dintre ghinionști: treaba e că fusese ucis în luptă în deșertul egiptean, cu câteva luni în urmă. Merseseră cu același tren spre Manchester și așa se cunoscuseră: războiul transformase mulți necunoscuți în prieteni și i-am devenit și eu prieten. Se numea June.

June s-a asigurat că aveam parte de cele mai bune îngrijiri pe care le putea oferi spitalul și domnul doctor Purchase venea aproape zi de zi să mă vadă și să testeze o serie interminabilă de noi tratamente. Domnul doctor Purchase era medicul-șef al spitalului și în fiecare zi nenumărate vieți depindeau de eforturile lui salvatoare, preponderent viețile unor oameni proaspăt reveniți de pe front. Faptul că eu, un biet bolnav de plămâni, eram îngrijit atât de bine se datora fără îndoială eforturilor lui June.

Pe lângă faptul că se preocupa de sănătatea mea, își făcea griji că m-aș putea simți singur, din cauză că nimeni nu voia să fie coleg de salon cu un bolnav de pneumonie, astfel că fusese pasat într-un salon temporar în apropierea sălii cazanelor, unde a fost cald și bine toată iarna, deși confortul nu alungă sentimentul de însingurare. June, singura ființă care îmi alunga însingurarea, venea în fiecare zi să stăm de vorbă și, zi după zi, am tot povestit despre Low Moor și despre Wye Cove.

Într-o după-amiază, June a venit însoțită de Ryan, care mi-a adus o scrisoare de la Annie – ea locuia la Stafford și se căsătorise recent cu un pilot (se recăsătorise, mai precis). Soțul ei tocmai fusese repartizat la Stafford, așa că Annie se transferase acolo ca să fie cu el. Nu a pomenit nimic de bombardamentul asupra Staffordului, cu excepția unei singure propoziții: „După Manchester, aici parcă am fi pe front”.

Ascultam radioul, așa că știam cât de grav fusese afectat orașul de război, dar n-o puteam învinovăți pe Annie pentru decizia luată. Oamenii nu au aceleași concepții în vreme de război ca pe timp de pace și Annie avusese propriile ei motive să meargă acolo: să fie cu soțul ei. După o primă căsnicie nefericită, era dispusă să facă acest sacrificiu de dragul căsniciei ei și mi-am zis că nu era deloc un lucru rău.

Annie inclusese în scrisoare o fotografie cu ea și cu pilotul și, când i-am arătat-o lui June, a început să râdă de-a binelea și mi-a zis:

— Am crezut că e o scrisoare de la soția ta! Cine e persoana?
I-am spus.

— Și soția ta? m-a întrebat, un picuț cam prea preocupată.

În fundal, Ryan i-a răspuns în locul meu, cu vocea lui ușor afectată:

— Soția lui? Are? Ar trebui să aibă o soție, dar n-are nici prietenă. Nu-i așa, Michael?

— Asta era un subiect stingheritor pentru mine.

Dar Ryan nu-și putea ține gura. Se întoarse spre June și-i spuse ultimul lucru pe care voiam să-l aud:

— Poți să mă crezi sau nu, June, dar Michael al nostru e încă virgin.

Chiar eu îi spuseseam treaba asta și era adevărat, dar nu știam de fapt dacă m-a crezut sau și-a imaginat că e o glumă și se folosea adesea de informația asta să mă scoată din fire. Naiba să-l ia! Nu te puteai aștepta de la Ryan să țină un secret – nu-i tăcea gura, era la fel de enervant ca un papagal.

June s-a sfiit la fel de tare ca mine, dar numai pentru o clipă: a găsit pe dată o replică plină de tact.

— Mm... Știi ce vrei să spui, Ryan... Vrei să spui că Michael mai are atâtea lucruri de făcut, așa c-ar fi cazul să înceapă să se bucure de viață cum se cade.

Într-o altă zi, ulterior, June m-a întrebat dacă e adevărat. Nu i-am răspuns direct, dar i-am spus:

— Ei bine, tu ce crezi?

Drept să spun, firea mea și problemele mele de sănătate contribuiseră deopotrivă la faptul că nu fusese niciodată o femeie în viața mea, deși existase o fată care păruse interesată de

mine, oarecum, dar nu-mi mai amintesc nici cum o cheamă acum. Asta nu înseamnă că nu simțisem nimic pentru ea, dar nu fusese mare lucru între noi – dacă fusese ceva, fusese mai curând posibilitatea a ceva. Vreau să spun că ar fi putut să se țeasă ceva, dar, din cauza sănătății mele precare și a timidității mele, nu se țeșuse nimic. N-am știut niciodată cum nimerise în Low Moor, dar nu era de pe-aici pentru că, după cum spunea tata, cunoșteam toate femeile din oraș – sau știam hainele pe care le purtau, măcar, pentru că le croise cu mâinile lui.

A apărut într-o zi în fața prăvăliei noastre, cu ochelari de soare la ochi; a ales un poplin și l-a rugat pe tata să-i facă o bluză. El mi-a încredințat mie lucrarea și abia mai târziu mi-am dat seama că, de cum intrase femeia pe ușă, tata își dăduse seama după hainele ei că nu era de fel din oraș. Poate că de-asta mi-a dat mână liberă cu bluza. Era, practic, prima dată când lucram un articol de îmbrăcăminte de unul singur, iar produsul finit nu i-a displăcut nici tatei, nici clientei, pentru că a plătit încântată și a plecat îmbrăcată cu bluza. Urmărind-o cum se îndepărtează, am fost chiar mulțumit de mine. A doua zi, însă, s-a întors cu bluza strânsă într-o cutie și mi-a zis, zâmbind suav, că e o problemă cu ea. A probat bluza ca să văd și eu, dar, inițial, n-am observat. A început să dea din mâini ca să scoată în evidență manșetele și mi-a zis, cu o undă de zâmbet:

— Păi, s-ar putea spune că ai creat un model inovator. Uite – manșetele n-ar trebui să se desfacă așa?

Abia atunci mi-am dat seama că pusesem invers mânecile și am fost rușinat la culme. Tata a fost și mai rușinat și m-a făcut cu ou și cu oțet. Cea care ar fi trebuit să mă dojenească, însă, nu m-a învinovățit deloc – mi-a dat de înțeles că nu era de acord cu severitatea tatei, spunând:

— Oh, dar de ce vă ambalați așa? Poate fi modificată, nu? Eu nu-mi doresc decât o modificare – cu siguranță nu vreau să necăjesc pe nimeni.

Nu știi de ce era așa de binedispusă, sau poate că asta era firea ei, dar a fost cea mai bună clientă pe care am avut-o vreodată. În timp ce-i modificam bluza, m-am întrebat cum să-i mulțumesc pentru că fusese atât de înțelegătoare cu greșeala mea. Până la urmă, până să-i înmânez bluza, i-am strecurat un bilet în buzunar. După câteva zile, mi-a trimis un bilet în care îmi dădea întâlnire la cafeneaua de lângă Poarta de Sud.

Ne-am întâlnit acolo, dar n-am găsit loc, așa c-am făcut o plimbare prin împrejurimile orașului. Purta bluza pe care i-o făcusem eu și a zis că-i place foarte mult și că se gândește adesea la faptul că e făcută de mine. Știam că-i place de mine, dar nu pricepeam de ce. Ne-am mai întâlnit o dată după asta și am mers împreună la film. Și-a strecurat mâna într-a mea și nu mi-a dat drumul până când s-a terminat filmul. Seara aia a fost ceva de vis, dar, spre surprinderea mea, când m-am întors acasă, tata m-a luat la întrebări și m-a avertizat:

— Nu mă interesează cine e. Treaba asta trebuie să înceteze, chiar acum! Trebuie să ne gândim la sănătatea ta!

Tata avea dreptate: încă nu mă recuperasem pe deplin la momentul acela și era un picuț cam devreme să mă gândesc la o idilă. Dar întrebarea era spre cine mă puteam orienta odată recuperat? Oare putea tata s-o aducă înapoi? Drept să spun, până s-o cunosc pe June, fata asta fără nume a fost singura care mi-a lăsat amintiri așa de frumoase sau a trezit asemenea tânjiri în mine. N-am aflat niciodată unde s-a dus, pentru că a dispărut ca o boare de vânt, s-a făcut nevăzută: deși îmi imaginam că încă mai trăiește pe undeva, n-aveam s-o mai pot regăsi vreodată.

CUPRINS

<i>Lin Jingze</i> Literatura chineză de secol XXI – Literatura chineză cu fața spre Occident	5
<i>Wang Anyi</i> Aleea întunecată	11
<i>Tie Ning</i> Noaptea în care a adiat vânt de primăvară	41
<i>Jia Pingwa</i> Vânătorul	77
<i>Zhang Wei</i> Sângele regelui	107
<i>Mai Jia</i> O voce din lumea de dincolo	123
<i>Li Jingze</i> Orfanul din clanul Zhao	155

Zhou Daxin

Lanuri aurii de grâu 199

Anni Baobei

Qizhao: Insula însingurată 239

Ge Fei

Cântec din Liangzhou 279

A Yi

Oameni de rând 295

Su Yang

Mâinile 313